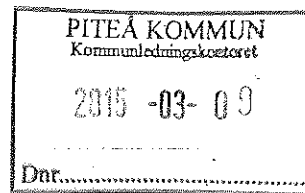

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 16

DOM
 2015-03-05
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 26979-14

KLAGANDE
 Piteå kommun
 Svartuddsvägen 1
 941 85 Piteå

MOTPART
 1. Dalbackens Friskola Ekonomisk förening, 769627-3411
 Brönevägen 19
 944 93 Hemmingsmark

2. Skolinspektionen
 Box 23069
 104 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
 Skolinspektionens beslut 2014-10-13
 Dnr 310-2014:5781, se bilaga 1

SAKEN
 Godkännande, enligt skollagen (2010:800), av huvudman för förskoleklass,
 grundskola årskurs 1-6 och fritidhem

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 580072

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Skolinspektionen beslutade den 13 oktober 2014 att godkänna Dalbackens Friskola Ekonomisk förening (föreningen) som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1–6 och fritidshem vid Dalbackens Friskola i Piteå kommun. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Piteå kommun har överklagat Skolinspektionens beslut och anfört bl.a. följande. Kommunfullmäktige beslutade hösten 2013 om två policydokument med syfte att säkerställa god kvalitet i verksamheten samt att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar. Skolinspektionens beslut att godkänna Dalbackens friskola som huvudman för en fristående skola i Hemmingsmark ligger inte i linje med de långsiktiga förutsättningar som kommunen önskat skapa genom de två policydokumenten om framtida skolstruktur. Elevantalet för årskurserna F–3 i Blåsmarks skola kommer att halveras om det startas en friskola i Hemmingsmark. Detta kommer att innebära ett så lågt elevantal i Blåsmarks skola att det inom något/några år inte längre är rimligt att bedriva skolverksamhet där.

Skolinspektionen har bestritt bifall till överklagandet och anfört bl.a. följande. I propositionen Bidragsvillkor för fristående skolor (prop. 2009/10:157 s. 21) uttalas: Den omständigheten att en kommun kan tvingas planera om och göra omfördelningar i sin egen skolverksamhet i ett kortare perspektiv ska inte vara tillräckligt för att ett godkännande inte ska ges.

De ekonomiska och organisatoriska konsekvenserna som kommunen hänvisar till i överklagandet är inte av sådan art att de kan antas bestå på längre sikt. Skolinspektionen har i sitt beslut även tagit hänsyn till en mindre elevminskning i kommunen de kommande fem åren, antalet elever i kommunen samt antalet kommunala skolor vårterminen 2014. Enligt

Piteå kommun fanns det 26 kommunala grundskolor i kommunen vårterminen 2014. Enligt det policydokument för framtida skolstruktur i Piteå kommun som bifogats överklagandet ligger 6 av dessa skolor i det södra området, det vill säga i den del av kommunen där den sökta verksamheten avser att starta. Skolinspektionen vidhåller därför det överklagande beslutet och anser att överklagandet bör avslås.

Föreningen har bestritt bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den tillämpliga bestämmelsen i 2 kap. 5 § skollagen återges i det överklagade beslutet, se bilaga 1. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 643) framgår bl.a. att kraven enligt denna bestämmelse får bedömas på samma sätt som vid motsvarande bedömning enligt den gamla skollagen (1985:1100). I förarbetena till 1985 års skollag anges att med påtagliga negativa följder avses bl.a. att kommunen skulle tvingas lägga ned en befintlig skola och detta skulle medföra att avståndet till närmaste skola avsevärt skulle öka för vissa elever i kommunen (prop. 1995/96:200 s. 53). Vidare ska beaktas senare förarbeten såvitt gäller rekvisiten ”på lång sikt” och ”för eleverna” (prop. 2009/10:157 s. 21). Där framgår bl.a. följande. Tyngdpunkten vid prövningen ska ligga på en helhetsbedömning av samtliga omständigheter som kan inverka på den aktuella friskoleverksamhetens betydelse för skolväsendet. Det är även viktigt att prövningen görs ur ett elevperspektiv, dvs. elevers möjlighet att välja skola och ha tillgång till ett brett utbud av utbildningar är en viktig kvalitetsaspekt i ett skolväsende med både offentliga och fristående huvudmän. För att effekter ska kunna anses uppfylla kravet på att vara ”påtagligt negativa” föreslås också att de antas bestå på längre sikt. Skolverket har i en rapport angett att verkets undersökningar hade visat att fem år generellt sett ansågs vara en överskådlig period i sammanhanget vilket kan tjäna som riktmärke.

Piteå kommun har beskrivit de följder för eleverna och för kommunens egna skolor som enligt kommunens mening uppkommer om föreningen får bedriva de aktuella utbildningarna. Förvaltningsrätten anser, med hänsyn till ovan återgivna förarbetsuttalanden, att de följder som kommunen har beskrivit inte är sådana påtagliga negativa följder på lång sikt som avses i 2 kap. 5 § skollagen. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1A).

Maria Dahlberg

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Wladek Kowalski (skiljaktig), Lena Lindqvist och Gunnar Örneus deltagit. Katarina Boij har föredragit målet.

Skiljaktig mening

Wladek Kowalski anser att överklagandet ska bifallas. Som skäl anför han att han anser att en etablering av Dalbackens Friskola i Piteå kommun skulle medföra påtagliga negativa följder för de kommunala skolorna.

Dalbackens Friskola Ekonomisk förening
c/o Dalbackens Friskola
Brönevägen 19
944 93 Hemmingsmark
Att:
friskola@hemmingsmark.se
westerlundper@hotmail.com

Beslut
2014-10-13
1 (4)
Dnr 310-2014:5781

Ansökan om godkännande som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 och fritidshem i Piteå kommun

Beslut

Med ändring av beslut den 9 september 2014 (dnr 31-2014:710) godkänner Skolinspektionen, med stöd av 2 kap. 5 § skollagen (2010:800), Dalbackens Friskola Ekonomisk förening (org.nr. 769627-3411), som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 och fritidshem vid Dalbackens Friskola i Piteå kommun.

Villkor för godkännandet

Utbildningen får starta efter den 30 juni 2015 och senast vid början av läsåret 2015/2016.

Bakgrund

Skolinspektionen avslog i beslut den 9 september 2014 (31-2014:710) ansökan från Dalbackens Friskola Ekonomisk förening om godkännande som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 och fritidshem.

Beslutet grundades på att det inte var säkerställt att Dalbackens Friskola Ekonomisk förening kunde få ett tillräckligt stort antal elever till de sökta utbildningarna och att föreningen i övrigt inte hade ekonomiska förutsättningar att starta upp och driva verksamheten. Beslutet grundades även på att Dalbackens Friskola Ekonomisk förening inte visat att behöriga lärare kommer att anställas för grundskolans samtliga ämnen eller att eleverna vid skolan kommer att erbjudas fritidshemsverksamhet som utgör ett sådant komplement till utbildningen som skollagen föreskriver.

Dalbackens Friskola Ekonomisk förening överklagade Skolinspektionens beslut den 30 september 2014.

Motivering till beslut

Enligt 2 kap. 5 § skollagen ska godkännande lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och utbildningen inte innebär

påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Avser godkännandet förskoleklass och grundskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Huvudmannens förutsättningar

Skolinspektionen bedömer att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas på lång sikt.

Dalbackens Friskola Ekonomisk förening har i överklagandet kommit in med förtydligande uppgifter avseende elevprognos, ekonomi, behöriga lärare samt fritidsverksamheten.

Mot bakgrund av de nya uppgifter som tillförts ärendet gör Skolinspektionen nu bedömningen att Dalbackens Friskola Ekonomisk förening har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för de sökta utbildningarna.

Skolinspektionen finner därför vid en omprövning att det föreligger skäl att med stöd av 27 § förvaltningslagen (1986:223) ändra beslutet på det sätt som Dalbackens Friskola Ekonomisk förening begär.

Påtagliga negativa följder

Eftersom Skolinspektionen har gjort bedömningen att Dalbackens Friskola Ekonomisk förening har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 och fritidshem ska Skolinspektionen pröva om etableringen innebär påtagliga negativa följder för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av Piteå kommun. I denna del gör Skolinspektionen följande bedömning.

Dalbackens Friskola Ekonomisk förening har uppgett att förskoleklassen ska omfatta 7 elever, att grundskolan ska omfatta 43 elever samt att fritidshemmet ska omfatta 25 elever vid fullt utbyggd verksamhet.

Enligt Piteå kommun fanns det vårterminen 2014 26 kommunala grundskolor i kommunen. År 2014 fanns det i kommunen 451 elever i förskoleklassen samt 2 682 elever i grundskolan årskurserna 1-6. Kommunens befolkningsprognos visar att det år 2019 kommer att finnas 474 elever i förskoleklassen och 2 642 elever i grundskolan årskurserna 1-6.

Piteå kommun har beslutat om planerad nedläggning av Hemningsmarks skolenhet inför läsåret 2014/2015. Detta utifrån en kommunalt antagen policy om önskvärt elevunderlag vid kommunens skolenheter. Skolinspektionen har därför i sin prövning av

huruvida etableringen medför påtagligt negativa följder beaktat att den fristående skolan är avsedd att ersätta den från läsåret 2014/2015 nedlagda skolenheten. Se propositionen Bidragsvillkor på lika villkor (prop. 2009/10:157 s. 20).

Piteå kommun har i sitt yttrande över ansökan anfört att det pågått en elevminskning under de senaste tio åren i kommunen vilket gör det nödvändigt att minska lokalytor och lokalkostnader för att skapa en verksamhet som håller god kvalitet och en likvärdig utbildning som gynnar elevernas kunskapsutveckling. Kommunen har vidare anfört att fristående skolor som etableras innebär fortsatt höga kostnader att bedriva små enheter och omkullkastar kommunens planering att kunna dra ner på kostnader för lokaler.

Av propositionen Bidragsvillkor på lika villkor, s. 21 framgår det att för att effekter ska kunna anses uppfylla kravet på att vara "påtagligt negativa" föreslås att de ska antas bestå på längre sikt, med fem år som riktmärke. Vidare anges att den omständighet att en kommun kan tvingas planera om och göra omfördelningar i sin egen skolverksamhet i ett kortare perspektiv inte ska vara tillräckligt för att ett godkännande inte ska ges.

Skolinspektionen bedömer att de invändningar mot en etablering som framförts i yttrandet inte är av den art att ansökan ska avslås. Detta eftersom de negativa konsekvenserna för kommunens utbildningsväsende som Piteå kommun påvisar inte är av sådan art att de kan anses bestå på lång sikt. Skolinspektionen har även i sin bedömning tagit hänsyn till antalet elever i kommunen, antalet kommunala skolor samt uppgifter att det kommer att ske en mindre elevminskning om endast 17 elever i kommunen de kommande fem åren. Skolinspektionens helhetsbedömning utifrån dessa uppgifter är att en etablering av utbildningarna inte innebär sådana påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av Piteå kommun att ansökan ska avslås.

Upplysning

Dalbackens Friskola Ekonomisk förening ansvarar enligt 2 kap. 8 § skollagen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Godkännandet medför en rätt för huvudmannen till bidrag från elevens hemkommun. Bestämmelser om bidrag finns i skollagen och skolförordningen (2011:185).

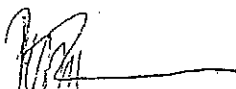
Skolinspektionen erinrar om att godkännandet endast avser den huvudman som anges i beslutet. Huvudmannskapet för skolenheten får inte utövas av någon annan fysisk eller juridisk person (associationsform) innan Skolinspektionen efter ansökan beslutat att godkänna den nya huvudmannen.

Etableringskontroll

Skolinspektionen kommer att genomföra en etableringskontroll av huvudmannen och de godkända utbildningarna under maj – juni 2015. Mer information om etableringskontrollen finns på Skolinspektionens webbplats.

Hur man överklagar, se hänvisning.

På Skolinspektionens vägnar

Petra Jansson
Utredare

Gun Hedman Champdavoine
Utredare/föredragande

Kopia till:
Piteå kommun
SCB

Överklagande av beslutet

Skolinspektionens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändringen bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.